

ข้อมูลประวัติและผลงานหมอดินอาสา/เกษตรกรดีเด่น ปี 2555
สาขาที่ 1 สาขาการอนุรักษ์ดินและน้ำ

นายสำเริง เค้าอ้น หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
111/1 หมู่ที่ 2 บ้านวังหัวดอย ตำบลน้ำหมัน
อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

**หมอดินอาสา สาขาการอนุรักษ์ดินและน้ำ
ปี 2555 สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8
นายสำเริง คำอ้น**

นายสำเริง คำอ้น หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน หมู่ที่ 2 บ้านวังหัวดอย ตำบลน้ำหมัน อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นหมอดินอาสา ที่ดำเนินงานด้านอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ จนมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ชัด และมีความยั่งยืน เป็นแบบอย่างที่ดีของการจัดการอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ที่มีความลาดชัน ซึ่งเคยเกิดปัญหา การชะล้างพังทลายอย่างรุนแรง หน้าดินถูกกร่อนออกไปจากพื้นที่ ไปสะสมเป็นตะกอนในลำธารด้านล่าง เกิด ปัญหาตื้นเขิน และความเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน นายสำเริง คำอ้น เป็นผู้ที่มีความคิดก้าวหน้า ยอมรับ วิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ จึงเสนอตัวเป็นพื้นที่ตัวอย่างของการทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำร่วมกับสถานี พัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ ซึ่งเกษตรกรทั่วไปมักเห็นเป็นอุปสรรคในการทำการเกษตร

พื้นที่ของนายสำเริง คำอ้น ประกอบด้วยมาตรการด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ หลายรูปแบบ ทั้ง มาตรการวิถีกล วิถีพืช และวิธีผสมผสาน เช่น คุ้มน้ำรอบเขา แนวหญ้าแฝกขวางความลาดเท หญ้าแฝกครึ่ง วงกลมล้อมไม้ผลและยางพาราเพื่อรักษาความชุ่มชื้น การปลูกพืชคลุมดินระหว่างแถวไม้ผลและยางพารา การ ใช้ปุ๋ยพืชสดปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืชตระกูลถั่วเศรษฐกิจแซมระหว่างแถวไม้ผลและยางพารา เป็นต้น นอกจากนี้ยังนำเทคโนโลยีของกรมฯ ด้านน้ำหมักชีวภาพเข้ามาใช้เพื่อเป็นการลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร

จากการดำเนินงานการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปรับปรุงบำรุงดินเป็นระยะเวลาประมาณ 6 ปีเศษ พื้นที่ของนายสำเริง คำอ้น มีการชะล้างพังทลายลดลง กลับมาอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของ พืช ทำให้ผลผลิตพืชในพื้นที่สูงกว่าแปลงข้างเคียงอย่างชัดเจน ซึ่งจากการดำเนินงานดังกล่าว ทำให้นายสำเริง คำอ้น ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในปี พ.ศ. 2550 และรางวัลหมอดินอาสาดีเด่นสาขาการอนุรักษ์ดินและน้ำ ประจำปี 2554

จากผลงานที่ประจักษ์ชัด พื้นที่ของนายสำเริง คำอ้น จึงเป็นจุดศึกษาดูงานด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยหลายองค์กร เช่น กลุ่มหมอดินอาสาฯ โรงเรียน สำนักงานเกษตรอำเภอ สมาชิก อบต. ต่างๆ และ เกษตรกรทั่วไป ได้เข้ามาศึกษาดูงาน ซึ่งนายสำเริง คำอ้น ได้เสียสละเวลาเป็นวิทยากร ให้ความรู้ในการ ดำเนินงานการอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ในพื้นที่ของตนเอง และต่อมาทางสถานีพัฒนา ที่ดินอุตรดิตถ์ได้เข้าไปจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ใกล้เคียง นายสำเริง คำอ้น ได้ร่วมเป็นวิทยากร ถ่ายทอดประสบการณ์การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่สูงให้กับชาวบ้านที่สนใจ เช่น เรื่องการวางแผน ระบายน้ำโดยใช้สายยาง และการกำหนดระยะระหว่างแนว เป็นต้น

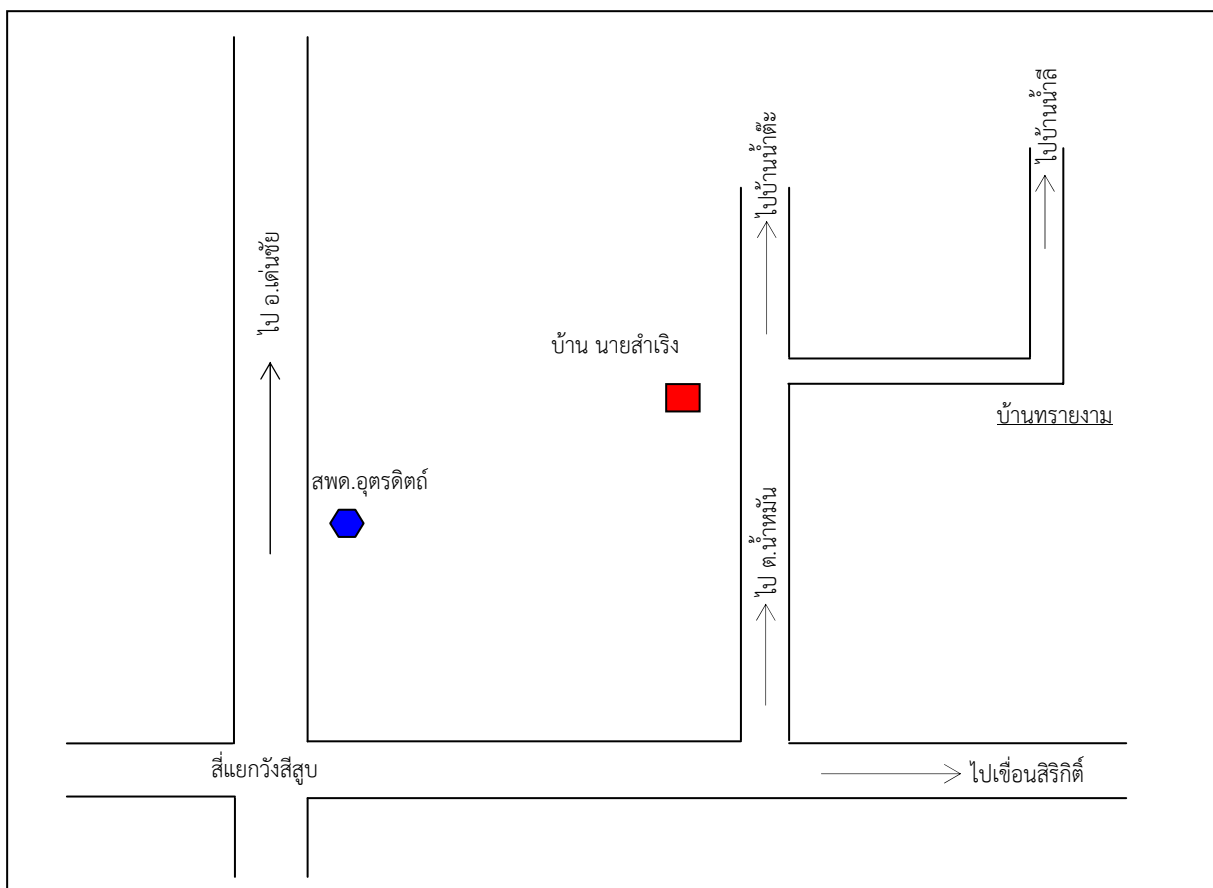
ข้อมูลประวัติและผลงานหมอดินอาสา/เกษตรกรดีเด่น ปี 2555

สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 8

สาขาที่ 1 สาขาการอนุรักษ์ดินและน้ำ

1. ข้อมูลเบื้องต้นของหมอดินอาสา/เกษตรกรดีเด่น

ชื่อ : นายสำเริง เค้าอัน
 ตำแหน่ง : หมอดินอาสาประจำหมู่บ้าน
 ที่อยู่ : บ้านเลขที่ 111/1 หมู่ที่ 2 บ้านวังหัวดอย ตำบลน้ำหมัน
 อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์
 ระดับการศึกษา : ประถมศึกษา
 สถานภาพครอบครัว : สมรส
 เบอร์โทรศัพท์ : 081-1614909

แผนที่บ้านนายสำเริง เค้าอัน (พิกัด E635345 N1967828)

ประวัติของหมอดินอาสา/เกษตรกรโดยสังเขป

นายสำเริง คำอ้น พื้นเพเดิมเป็นชาวจังหวัดระยอง ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.2537 ย้ายภูมิลำเนามาอยู่ที่บ้านวังห้วยดอย หมู่ที่ 2 ตำบลน้ำหมัน อำเภอบ้านฉะ จังหวัดอุดรธานี โดยยึดอาชีพทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก สภาพพื้นที่ทำการเกษตรของนายสำเริง คำอ้น สภาพภูมิประเทศเป็นที่สูง มีความลาดชันของพื้นที่ประมาณ 5-35% เกษตรกรดั้งเดิมใช้ประโยชน์พื้นที่ในการปลูกพืชไร่และไม้ผลที่ไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำ เมื่อนายสำเริง คำอ้น เข้ามาใช้ประโยชน์ในพื้นที่ มีการปรับเปลี่ยนมาปลูกลิ้นจี่และลำไยตามความรู้อย่างดั้งเดิมที่ติดตัวมาจากระยอง แต่เนื่องจากพื้นที่มีความลาดชันสูง จึงมีการชะล้างพังทลายอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง หน้าดินถูกกัดกร่อนไหลลงมาทับถมในแปลงนาและลำธารด้านล่าง สภาพดินเสื่อมโทรม มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ จนกระทั่งปี พ.ศ. 2549 ได้เกิดเหตุการณ์ดินถล่มขึ้นในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี และเขตพื้นที่ตำบลน้ำหมันก็เป็นพื้นที่แห่งหนึ่งของจังหวัด ที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากดินถล่ม ทำให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สิน และทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก ดังนั้นกรมพัฒนาที่ดินจึงเข้ามาณรงค์ให้ความรู้ คำแนะนำด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำแก่เกษตรกรในพื้นที่ นายสำเริง คำอ้น เป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสนใจ และพร้อมให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งปัจจุบันพื้นที่ของนายสำเริง คำอ้น มีมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำหลายรูปแบบ ทั้งมาตรการวิธีกล วิธีพืช และวิธีผสมผสาน เช่น คุ้มน้ำรอบเขา แนวหญ้าแฝกขวางความลาดเท หญ้าแฝกครึ่งวงกลมล้อมไม้ผลและยางพาราเพื่อรักษาความชื้นในดิน การปลูกพืชคลุมดินระหว่างแถวไม้ผล การใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน การปลูกพืชตระกูลถั่วเศรษฐกิจแซมระหว่างแถวไม้ผลและยางพารา เป็นต้น นอกจากนี้ ยังนำเทคโนโลยีของกรมฯ ด้านน้ำหมักชีวภาพเข้ามาใช้ในพื้นที่อีกด้วย

จากการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้พื้นที่ของนายสำเริง คำอ้น กลับมาเป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดีขึ้นกว่าแปลงข้างเคียง พืชที่ปลูกมีการเจริญเติบโต และให้ผลผลิตดี ยางพาราที่ปลูกไว้เมื่อ 6 ปีก่อน เปิดกรีดยาง สร้างรายได้ให้แก่ครอบครัว และจากความมุ่งมั่นในการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่โดยใช้มาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ ทำให้นายสำเริง คำอ้น ประสบความสำเร็จได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝกอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เมื่อปี พ.ศ.2550 ถือเป็นรางวัลแห่งความภาคภูมิใจของตนเอง และในปี 2554 ได้รับรางวัลหมอดินอาสาดีเด่นสาขาการอนุรักษ์ดินและน้ำ ประจำปี 2554 จากกรมพัฒนาที่ดิน

ปัจจุบันพื้นที่ทำการเกษตรของนายสำเริง คำอ้น ได้รับการคัดเลือกจากสถานีพัฒนาที่ดินอุดรธานี ให้เป็นแปลงตัวอย่างของการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ มีผู้สนใจเข้ามาศึกษา หาความรู้ด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ และนำกลับไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองจำนวนมาก

2. การใช้พื้นที่ทำการเกษตรและข้อมูลแผนที่

2.1 ลักษณะพื้นที่ทำการเกษตรรายแปลง

2.1.1 ยางพารา จำนวน 50 ไร่

สภาพพื้นที่ปลูกยางพาราของนายสำเริง คำอ้น จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 47 สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน ความลาดชัน 5-35 % ลักษณะเนื้อดินดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือเป็นดินเหนียว ดินล่างเป็นดินเหนียวปนกรวด (เศษหิน) เป็นดินต้น การระบายน้ำดีปานกลางถึงดี การซาดซึมน้ำปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงเร็ว จากผลการวิเคราะห์ดินในปัจจุบันพบว่า

- ค่าปฏิกริยาดิน 4.9 ซึ่งต้องใช้ปูนโดโลไมท์ในการปรับปฏิกริยาดินให้เหมาะสม ประมาณ 300 กิโลกรัมต่อไร่

- ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (%OM) อยู่ในระดับปานกลางคือ 2.42 %
- ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (Available P) อยู่ในระดับต่ำ คือ 1 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม
- ปริมาณโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ (Extractable K) ระดับปานกลาง คือ 48 มิลลิกรัมต่อ

กิโลกรัม

ปัญหาการใช้ที่ดิน

สภาพดินในพื้นที่การเกษตรของนายสำเริง เค้าอัน พบว่าเป็นดินตื้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก และลักษณะสภาพพื้นที่มีความลาดชันสูง ซึ่งทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และความเป็นกรดเป็นด่างของดินเป็นกรดจัด

เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการดิน/แก้ปัญหา

พื้นที่ของนายสำเริง เค้าอัน ปลูกยางพาราจำนวน 50 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ลาดชันมีปัญหาด้านการชะล้างพังทลายของดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ โดยพื้นที่การเกษตรจะมีการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำดังนี้

1. มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำโดยทำคันคูรับน้ำรอบเขา (คันดินแบบที่ 5) โดยใช้ระยะห่างระหว่างแถว 8 เมตร ระยะในแนวตั้ง (VI.) ประมาณ 1.5 เมตร เพื่อปลูกยางพาราและไม้ผล
2. มีบ่อดักตะกอนดิน ตามพื้นที่ร่องน้ำ เพื่อดักตะกอนดินไม่ให้ตะกอนดินทับถมในพื้นที่ต่ำ
3. ใส่ท่อลอดท่อระบายน้ำ ให้กับบ่อดักตะกอนและทางลำเลียงในไร่นาเพื่อไม่ให้น้ำท่วมขังใน

พื้นที่ต่ำ

4. ปลุกหญ้าแฝกตามขอบคันคูรับน้ำรอบเขาในพื้นที่จัดทำกรอนุรักษ์ดินและน้ำ ตรงกลางคันคูรับน้ำรอบเขา มีการปลูกยางพาราและไม้ผล ปลุกหญ้าแฝกตรงขอบคันดิน โดยปลูกเป็นแถวตามแนวขอบคันดินระยะห่างระหว่างต้น 5 – 10 เซนติเมตร เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายของดินและช่วยรักษาความชุ่มชื้นให้กับพืชที่ปลูกอีกทั้งช่วยปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น เนื่องจากเป็นวิธีการที่ใช้เทคโนโลยีแบบง่ายๆ เกษตรกรสามารถดำเนินการได้เอง ประหยัดค่าใช้จ่ายกว่าวิธีอื่นๆ โดยใช้พันธุ์หญ้าแฝกพันธุ์ศรีลังกา ซึ่งเป็นพันธุ์หญ้าแฝกที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ หลังจากปลุกหญ้าแฝกในระยะแรกฝนทิ้งช่วง จึงทำการรดน้ำเพื่อให้หญ้าแฝกเจริญเติบโตทุกเดือน ทำการตัดใบหญ้าแฝกเพื่อเร่งให้หญ้าแฝกมีการแตกกอเร็วขึ้นและนำใบหญ้าแฝกมาคลุมบริเวณแนวหญ้าแฝกและโคนต้นยางพาราเพื่อรักษาความชุ่มชื้น ลดการไหลบ่าของน้ำและเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

5. การปลูกพืชคลุมดิน โดยพืชคลุมดินที่นายสำเร็จ คำอ้น ใช้ในสวนยางพาราได้แก่ ถั่วพุ่มดำ โดยใช้เมล็ดพันธุ์ 8 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านให้ทั่วพื้นที่เพื่อคลุมดิน เมื่อถั่วพุ่มดำเจริญเติบโตเต็มที่คือออกดอกทั้งแปลง จึงทำการสับกลบเพื่อเป็นการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ซึ่งพืชตระกูลถั่วสามารถตรึงไนโตรเจนให้กับดินอีกทางหนึ่ง เป็นการเพิ่มธาตุอาหารพืชและรักษาความชุ่มชื้นให้กับดิน

6. การคลุมดินบริเวณรอบโคนต้นไม้ยืนต้นที่ปลูก โดยใช้เศษพืชที่หาได้ในพื้นที่เช่นใบหญ้าแฝกมาปกคลุมดินเพื่อเป็นรักษาความชุ่มชื้นให้กับดินและต้นไม้

7. การปลูกพืชแซม นายสำเร็จ คำอ้น ได้นำกล้วยน้ำว้า มาปลูกระหว่างแถวของยางพารา โดยเชื่อว่ากล้วยสามารถให้น้ำกับพืชและดินบริเวณใกล้เคียงทำให้ดินมีความชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืชที่ปลูกได้ นอกจากนี้ยังเป็นพืชที่ทำรายได้เสริมให้กับครอบครัวในขณะที่พืชหลักยังไม่ให้ผลผลิต

8. การผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งซูเปอร์ พด.2 และ พด.7 ทำให้พืชเจริญเติบโตดีเป็นการลดการใช้สารเคมี รักษาสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และลดรายจ่าย

9. มีการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักในสวนยางพาราเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี

10. การปลูกถั่วเขียวระหว่างแถวยางพารา เพื่อเป็นพืชรายได้เสริมและเป็นพืชปรับปรุงบำรุงดิน ต่อเนื่องเป็นเวลา 5 ปี

2.1.2 ไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน ลองกอง และลิ้นจี่ จำนวน 2 ไร่

สภาพพื้นที่ปลูกไม้ผลของนายสำเร็จ คำอ้น จัดอยู่ในกลุ่มชุดดินที่ 47 สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยถึงลูกคลื่นลอนชัน ความลาดชัน 5-35 % ลักษณะเนื้อดินดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวหรือเป็นดินเหนียว นล่างเป็นดินเหนียวปนกรวด (เศษหิน) เป็นดินตื้น การระบายน้ำดีปานกลางถึงดี การซาบซึมน้ำปานกลาง การไหลบ่าของน้ำบนผิวดินปานกลางถึงเร็ว จากผลการวิเคราะห์ดินในปัจจุบันพบว่า

- ค่าปฏิกิริยาดิน 4.9 ซึ่งต้องใช้ปูนโดโลไมท์ในการปรับปฏิกิริยาดินให้เหมาะสม ประมาณ 300 กิโลกรัมต่อไร่

- ปริมาณอินทรีย์วัตถุ (%OM) อยู่ในระดับปานกลางคือ 2.42 %
- ปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ (Available P) อยู่ในระดับต่ำ คือ 1 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม
- ปริมาณโพแทสเซียมที่แลกเปลี่ยนได้ (Extractable K) ระดับปานกลาง คือ 48 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม

กิโลกรัม

ปัญหาการใช้ที่ดิน

สภาพดินในพื้นที่การเกษตรของนายสำเร็จ คำอ้น พบว่าเป็นดินตื้น มีเศษหินปะปนอยู่ในเนื้อดินเป็นปริมาณมาก และลักษณะสภาพพื้นที่ที่มีความลาดชันสูง ซึ่งทำให้มีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และความเป็นกรดเป็นด่างของดินเป็นกรดจัด

หมายเหตุ : ลักษณะดิน และปัญหาการใช้ที่ดินแปลงยาวพารา และแปลงไม้ผล มีลักษณะเช่นเดียวกัน เนื่องจากว่าเป็นพื้นที่ข้างเคียงกัน

เทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการดิน/แก้ปัญหา

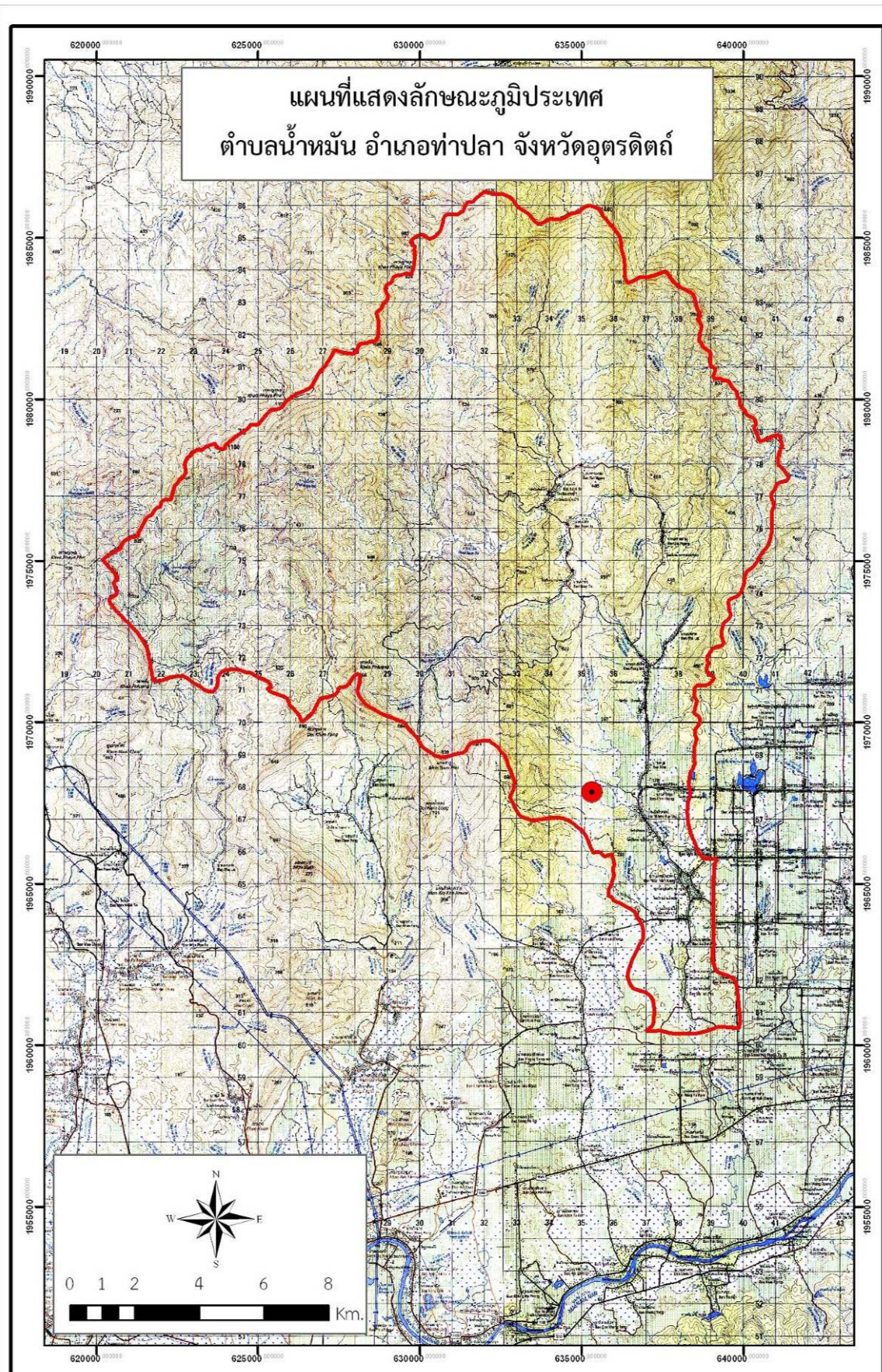
พื้นที่ของนายสำเริง เค้าอัน ปลูกไม้ผล (ทุเรียน ลองกอง และลิ้นจี่) จำนวน 2 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ลาดชันมีปัญหาด้านการชะล้างพังทลายของดิน ทำให้ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ โดยพื้นที่การเกษตรจะมีการดำเนินการด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำดังนี้

1. การปลูกพืชคลุมดิน โดยพืชคลุมดินที่นายสำเริง เค้าอัน ใช้ในสวนไม้ผลได้แก่ ถั่วพุ่มดำ โดยใช้เมล็ดพันธุ์ 8 กิโลกรัมต่อไร่ หว่านให้ทั่วพื้นที่เพื่อคลุมดิน เมื่อถั่วพุ่มดำเจริญเติบโตเต็มที่คือออกดอกทั้งแปลง จึงทำการสับกลบเพื่อเป็นการเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน ซึ่งพืชตระกูลถั่วสามารถตรึงไนโตรเจนให้กับดินอีกทางหนึ่ง เป็นการเพิ่มธาตุอาหารพืชและรักษาความชุ่มชื้นให้กับดิน
2. การคลุมดินบริเวณรอบโคนต้นไม้ผลที่ปลูก โดยใช้เศษพืชที่หาได้ในพื้นที่เช่นใบหญ้าแฝก มาปกคลุมดินเพื่อเป็นรักษาความชุ่มชื้นให้กับดินและต้นไม้
3. การผลิตและการใช้น้ำหมักชีวภาพจากสารเร่งซูเปอร์ พด.2 และ พด.7 ทำให้พืชเจริญเติบโตดีเป็นการลดการใช้สารเคมี รักษาสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และลดรายจ่าย
4. มีการผลิตและการใช้ปุ๋ยหมักในสวนไม้ผลเพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมี

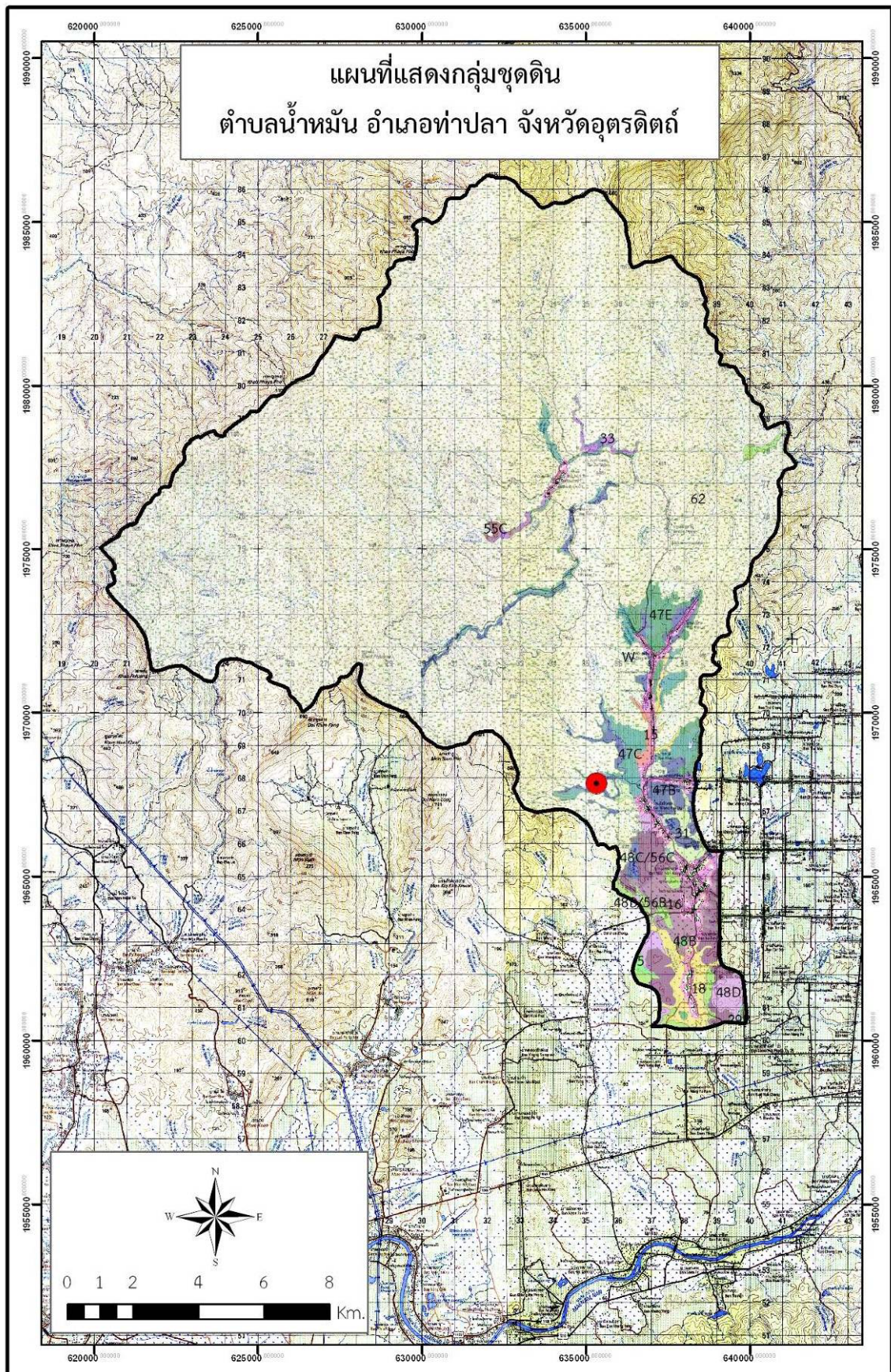

2.2 ข้อมูลแผนที่ประกอบการพิจารณา

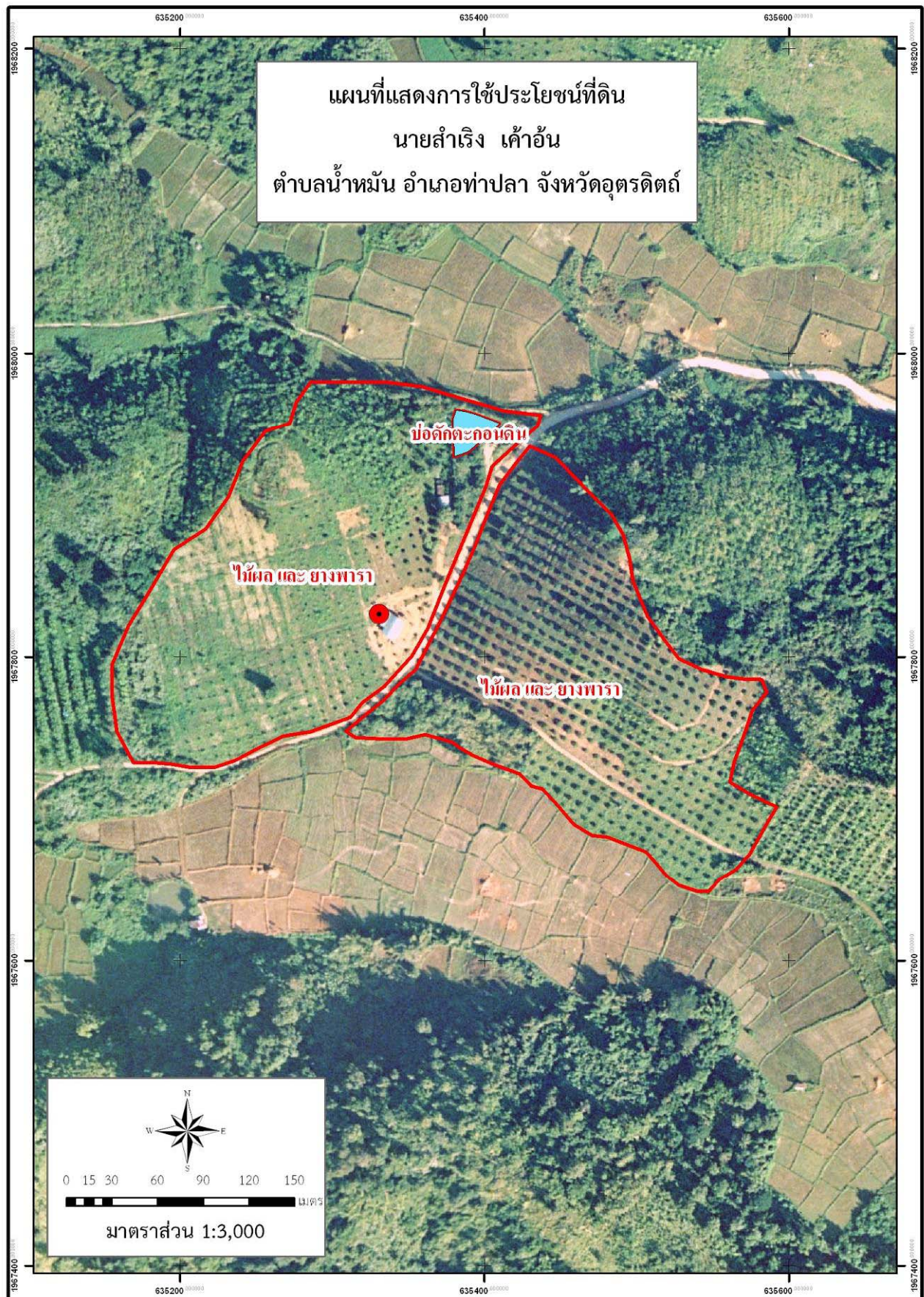
2.2.1 แผนที่สภาพภูมิประเทศ

2.2.2 แผนที่แสดงกลุ่มชุดดิน

2.2.3 แผนที่การใช้ประโยชน์ที่ดิน

3. ความคิดริเริ่มในการสร้างผลงาน และความพยายามฟันฝ่าอุปสรรค

นายสำเริง คำอ้น เริ่มต้นดำเนินการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่การเกษตรของตนเอง ตั้งแต่ ปี 2549 เนื่องจากพื้นที่ในตำบลน้ำหมันเป็นพื้นที่ที่เคยเกิดเหตุการณ์ดินถล่ม สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์จึงเข้ามาแนะนำถึงวิธีการป้องกันการชะล้างพังทลายของดินให้เกษตรกรในตำบลน้ำหมันได้รู้ถึงวิธีการป้องกัน ซึ่งนายสำเริง คำอ้น มีความสนใจจึงเข้าร่วมโครงการการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำกับสถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ ดังนั้น สถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์จึงจัดทำคันดินแบบที่ 5 และบ่อดักตะกอนดิน เพื่อป้องกันการชะล้างพังทลายให้นายสำเริง คำอ้น ร่วมกับการปลูกหญ้าแฝก

จากปี 2549 ถึงปัจจุบันปี 2554 นายสำเริง คำอ้น ได้ดูแลแนวคันดิน บ่อดักตะกอนดิน และแนวหญ้าแฝกเป็นอย่างดี และนายสำเริง คำอ้น มีความตั้งใจที่จะจัดทำแนวคันดินเพิ่มเติมในพื้นที่การเกษตรของตนเอง ในบริเวณที่ยังไม่ได้ดำเนินการ โดยจะลงทุนและดำเนินการด้วยตนเอง ตามความรู้ที่ได้รับจากกรมพัฒนาที่ดิน

4. ผลงานและความสำเร็จของผลงาน ทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ กับระยะเวลาที่ใช้ปฏิบัติ

4.1 ผลสำเร็จด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากพื้นที่ดั้งเดิมของนายสำเริง คำอ้น มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ขาดแคลนน้ำ และเกิดการชะล้างพังทลายสูญเสียหน้าดินในพื้นที่ลาดชัน บางพื้นที่มีเศษหินหรือหินพื้นโผล่บริเวณหน้าดิน ซึ่งนายสำเริง คำอ้น ได้จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ในพื้นที่ 40 ไร่ โดยดำเนินการมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยมาตรการที่ใช้ในพื้นที่มีทั้งวิธีกล และวิธีพืช ได้แก่ โดยทำคันคูรับน้ำรอบเขา (คันดินแบบที่ 5) โดยใช้ระยะห่างระหว่างแถว 8 เมตร ระยะในแนวโค้ง (VI.) ประมาณ 1.5 เมตร เพื่อปลูกยางพาราและไม้ผล บ่อดักตะกอนดิน และแนวหญ้าแฝก หลังจากดำเนินการมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำและปรับปรุงบำรุงดิน ในรูปแบบต่างๆ พบว่า สภาพพื้นที่มีการชะล้างพังทลายลดลง มีหน้าดินมาสะสมมากขึ้น ความอุดมสมบูรณ์ของดินดีขึ้นมาก พืชพรรณที่ปลูกมีการเจริญเติบโต และให้ผลผลิตดี หากเปรียบเทียบกับพื้นที่ข้างเคียงที่ไม่มีการอนุรักษ์ดินและน้ำและปรับปรุงบำรุงดิน

4.2 ผลสัมฤทธิ์ของการอนุรักษ์ดินและน้ำ

จากการจัดระบบในพื้นที่ดังกล่าว ทำให้พื้นที่สามารถปฏิบัติงานได้ง่าย สะดวก ในการทำงานการดูแลรักษา จึงจ้างแรงงานในการทำสวนน้อยลง และมีการปรับปรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชนิดต่างๆ ทำให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งเป็นการลดรายจ่ายในการซื้อปุ๋ยเคมี และการจ้างแรงงาน ทำให้ครอบครัวมีเงินออมมากขึ้น

ปัจจุบันนายสำเริง คำอ้น มีรายได้จากภาคการเกษตรต่อปี ประมาณ 140,000 บาทต่อปี โดยรายได้มาจากการผลผลิตยางพารา ประมาณ 130,000 บาท และมาจากไม้ผล ประมาณ 10,000 บาท

4.3 การเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการอนุรักษ์ดินและน้ำ

หลังจากนายสำเริง คำอ้น ได้จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่ของตนเองแล้ว จึงมีผู้สนใจหลายองค์กร เช่น กลุ่มหมอดินอาสาอำเภอท่าปลา นักเรียน สำนักงานเกษตรอำเภอท่าปลา และสมาชิก อบต. ได้เข้ามาศึกษาดูงานในพื้นที่ของนายสำเริง และได้แนะนำให้เกษตรกรรายอื่นๆนำไปปฏิบัติในพื้นที่ของตนเองทำให้มีผู้คนรู้จักมากขึ้น และต่อมาทางสถานีพัฒนาที่ดินอุตรดิตถ์ได้เข้าไปจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่บ้านน้ำเต้า บ้านทรายงาม นายสำเริง คำอ้น ได้ร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดประสบการณ์การจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่สูงให้กับชาวบ้านที่สนใจ เช่น เรื่องการวางแผนระดับโดยใช้สายยาง และการกำหนดระยะระหว่างแนว เป็นต้น

5. ความเป็นผู้นำและเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในด้านต่างๆ

นายสำเริง คำอ้น ได้มีส่วนร่วมในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรลดการใช้สารเคมี ในฐานะประธานกลุ่ม และได้ร่วมเป็นวิทยากรถ่ายทอดประสบการณ์ด้านการจัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิด การชะล้างพังทลายให้แก่เพื่อนบ้านและผู้สนใจ รวมทั้งเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแก่นักเรียน และนาย สำเริง คำอ้น ยังเข้าร่วมทำประโยชน์เพื่อสังคมในด้านอื่นๆ ด้วย เช่น เข้าร่วมเป็นกรรมการประปาหมู่บ้าน รวมทั้งในอดีตเคยเป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

ผลงานที่ได้รับรางวัล

1. รางวัลชนะเลิศ ในการประกวดการพัฒนาและรณรงค์การใช้หญ้าแฝก อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่จัดโดย สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) กรม พัฒนาที่ดิน และ บริษัท ปตท.จำกัด (มหาชน) ปี พ.ศ.2550

2. รางวัลหมอดินดีเด่น สาขาการอนุรักษ์ดินและน้ำ ประจำปี 2554 กรมพัฒนาที่ดิน

6. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การทำการเกษตรของนายสำเริง คำอ้น เป็นการเกษตรที่ลดการใช้สารเคมีโดยเกษตรกรจะไม่ใช้ สารเคมี (ยาฆ่าหญ้า ยาฆ่าแมลง) ซึ่งเกษตรกรจะกำจัดวัชพืชโดยการตัดแล้วนำเศษวัชพืชที่ได้มาทำปุ๋ยหมัก สำหรับการกำจัดแมลงเกษตรกรผลิตสารไล่แมลง (พด.7) เพื่อใช้เองในสวน รวมทั้งเกษตรกรได้จัดทำแนวกันไฟ เพื่อป้องกันการเกิดไฟไหม้ในพื้นที่เกษตรของตนเอง